

Растителнозащитни практики през периода на покой на овощните култури

Автор(и): Растителна защита

Дата: 07.11.2022 Брой: 11/2022

За гарантиране производството на здрава плодова продукция е необходимо грижите за овощните насаждения да продължат и през зимните месеци, когато растенията са в покой. С настъпване на относителния покой на овощните видове отслабва и вредната дейност на неприятелите и причинителите на болестите, но по-голяма част от тях остават в насажденията - в почвата, по окапалите листа и плодове.

Агротехническите и механични практики

Тези мероприятия, извършени през невегетационния период на овощните дървета, са важен елемент от добрата растителнозащитна практика, тъй като с качествено им провеждане се намалява броят на вегетационните третириания срещу вредителите, както и получаване на по-качествена плодова продукция без остатъчни количества от пестициди.

Кои са те?

1. Изрязване на сухите клони, закържавели и изсъхнали дървета, изнасянето и изгарянето им от овощните насаждения, с цел унищожаване на заразата **от корояди и дървесинояди, корояди, кръвна въшка, бактериен изсъхване, шарка по сливата, огнен пригор и други вредители**. След извършването на всеки отрез режещите инструменти да се обеззаразяват с 10%-ов разтвор на белина или формалин, а също така може и със спирт за горене и вода в съотношение 3:1. Непосредствено след резитбата е наложително отрезите да се замазват с блажна боя или бял латекс, към които да се добави медсъдържащ фунгицид или да се използва готовата овощарска паста за по-добро калусиране и предпазване от навлизане на вторични инфекции и заразяване с болести и неприятели.
2. Унищожаване на гъсеничните гнезда и изсъхналите мумифицирани плодове, останали по дърветата, и опадалите повредени плодове, които са източник на нападение от **листогризеци гъсеници, бадемов семеяд** и на заразяване от **кафяво гниене, загиване завразите на дюлята** и др.
3. Премахване, изнасяне от градините и изгаряне на старата и напукана кора от стволите на дърветата за унищожаване на зимуващите под нея форми на **плодови червеи, акари, кръгломинаращ молец, крушова бълха, кореста завивачка** и др. неприятели, както и причинителите на **ранното кафяво гниене по костилковите, брашнестата мана по ябълката и прасковата, огненият пригор по овощните**.
4. Варосване на стволите на дърветата и дебелите скелетни клони за предпазването им от измръзване и унищожаване на лишейте и мъховете по стъблата.

5. Обвиване на младите дръвчета в амбалажна хартия, велпапе, полиетиленови или други материали, за предпазване от гризачи.
6. Обработка на почвата чрез прекопаване около стволите на дърветата на 8-10 см и изораване в междуредията на дълбочина 18-20 см. Чрез нея се заорават окапалите листа, активизира се процеса на минерализация и по този начин се намалява заразата от **струпяване по ябълката и крушата, бяла ръжда по черешата и вишната, червени листни петна по слива**. Чрез изораването на почвата се унищожават част от какавидите на **черешовата муха**, лъжегъсениците на **костилкоплодовата листна оса, черната сливова плодова оса, вишневия хоботник, мъхнатия бръмбар**. При обработка на почвата не трябва да се наранява кореновата система, тъй като това води до инфекции с **бактериален рак** и причинители на **кореново гниене**. Дълбочината на оранта се определя от възрастта на насаждението и типа на подложката.

7. Торенето на овощните дървета през есента осигурява хранителни елементи на растенията през периода на активния растеж на корените и натрупване на резервни вещества в дървесината, от което зависи до голяма степен растежа и плододаването им през следващите години. При плододаващите овощни видове една част от торовете се внася през есента, а друга част - през пролетно-летния период. Фосфорни и калиеви торове се внасят през 3-4 години или през година, като количествата на 1 декар е **60-80 кг двоен гранулиран суперфосфат, 30-40 кг калиев сулфат и 3-5 т добре угнил оборски тор**, който се заорава на дълбочина 35-40 см. Азотът обикновено се внася няколко пъти през годината. След беритбата на плодовете през есента се препоръчва повърхностно торене с 1/4 до 1/3 от предвидената норма (15-20 кг на дка) със заораване на 15-18 см или дискуване на 6-8 см. Тези норми са ориентировъчни и количеството им зависи от възрастта на дърветата, предшественика, всяка година ли е торена градината, засаждана ли е друга култура в междуредията, по какъв начин е извършена оранта, брануването и дискуването, поливана ли е често и др.уги.

Химични дейности

Следващата много важна дейност през периода на покой е провеждане на зимното пръскане срещу зимуващите стадии на редица вредители по овощните култури. То влияе на голям брой вредители по овощните растения и е полезно особено за по старите дървета, където има натрупване на зараза от **кафяво гниене - ранно и късно, щитоносни въшки, червен овощен акар, листни въшки, листни бълхи, листозавивачки, педомерки**.

При семковите овощни видове зимното пръскане ограничава заразата от **струпяване по ябълка и круша, огнен пригор, черно гниене, ябълков молец** и др. При костилковите се намалява нападението от **сачмянка, къдравост по прасковата, бактериен рак, кривули по сливата** и др. При малините се ограничава **петносването на пълките и засъхването на леторастите**.

При 70% окапала листна маса костилковите овощни видове да се напръскват с **медсъдържащи фунгициди**.

Ябълките и крушите се третират с 5 % разтвор от карбамид. Окапалата листна маса около дърветата също се напръсква добре. С карбамида освен, че се наторява овощната градина се създават и благоприятни условия за развитие на някои микроорганизми, които унищожават заразата от **струпяване** в листата.

Условия за провеждане на зимното пръскане

За да се гарантира ефективно провеждане на пръскането, то трябва да се проведе в тихи, слънчеви дни, с температура на въздуха над 5 градуса. Дюзите на разпръсквачите да са с размери 2 мм, за да се постигне оптимално обливане на дървесната корона, от върха до основата на ствола. Да се използва от 50 до 120 литра работен разтвор на декар, в зависимост от възрастта на дърветата и формата на короната.

Опасни болести в градината

Огнен пригор по семковите овощни видове

Това е бактериално заболяване, което поражда всички надземни части на семковите овощни видове - круша, ябълка, дюля, мушмула. Заразените дървета се познават по характерните кукообразно извити от върха надолу и изсъхнали млади леторасты, клони с изсъхнали почернели листа и плодове, които остават по дърветата и не окапват. Бактерията причинител на болестта се запазва през зимата в заразените клони и затова засегнатите растителни части трябва да се изрязват на 50-70 см под границата между болната и здрава тъкан и задължително да се изгарят извън овощната градина. При установяване на заразата е необходимо:

- Изрязване на засегнатите части на дърветата на 50-70 см под границата между болната и здрава тъкан и изгарянето им извън овощната градина;
- Силно заразените дървета се изкореняват и също се изгарят;
- След всеки отрез, режещите инструменти да се обеззаразяват с 10%-ов разтвор на белина или формалин;
- След приключване на резитбата да се извърши третиране с *мед съдържащ фунгицид*.

Къдравост по прасковата

Причинител на болестта е гъба, която презимува между люспите на пъпките или по кората на заразените леторасти. Признаците са единични или многобройни, бледозелени, бледожълти или аленочервени подутини върху горната страна на листата, които от долната страна са хлътнали. Повредите могат да обхванат целите листа, вследствие на което те некротират и опадват.

За по-добро извеждане на борбата срещу болестта, при окапване на 70-80 % от листната маса е необходимо да се извърши пръскане на прасковените дървета с Шампион 50 ВП - 0,3 %, Скор 250 ЕК - 0,02-0,03 % (20 мл/дка за 100 л работен разтвор).

Условия за провеждане на зимното пръскане

За да се гарантира ефективно провеждане на пръскането, то трябва да се проведе в тихи, слънчеви дни, с температура на въздуха над 5 градуса. Дюзите на разпръсквачите да са с размери 2 мм, за да се постигне оптимално обливане на дървесната корона, от върха до основата на ствола. Да се използва от 50 до 120 литра работен разтвор на декар, в зависимост от възрастта на дърветата и формата на короната.